

СПЕЦИАЛИЗИРАНА ИЗВЪНБОЛНИЧНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ

I. Здравно-информационни дейности

1. Запознаване на пациента със структурата, организацията и работния график на лечебното заведение за специализирана извънболнична медицинска помощ и квалификацията на медицинските специалисти.

2. Запознаване на пациента със съдържанието на промотивните, превантивните, профилактичните, диагностичните, лечебните и рехабилитационните дейности, предлагани от лечебното заведение, и начина за тяхното ползване, в това число със:

2.1. начина за заявяване на посещения, в това число и в домашни условия;

2.2. честотата на вторичните прегледи и рисковете при неявяване на контролен преглед;

2.3. честотата на явяване на профилактичен преглед и отговорността при неявяване на профилактичен преглед (за деца и бременни в случаите на извършване на профилактични прегледи от специалист по детски болести и от специалист по акушерство и гинекология, предвидени в наредбата по чл. 30, ал. 3 от Закона за здравето, след насочване от лекаря от първичната извънболнична помощ);

2.4. начина за амбулаторно наблюдение/диспансеризация при наличие на заболяване, подлежащо на диспансеризация;

2.5. начина за насочване за преглед от друг специалист и медико-диагностично изследване;

2.6. начина за извършване на медико-диагностични изследвания и получаване на резултатите от тях;

2.7. начина за насочване към болнично лечение;

2.8. дейностите, за които се заплаща, размера на дължимите суми, реда и начина на заплащане и за издаване на документ за извършено плащане.

3. Запознаване на пациента с неговите права и задължения.

4. Запознаване на пациента с възможността за достъп до електронното му здравно досие.

5. Медицинските специалисти, изпълняващи дейности в областта на вирусологията, клиничната имунология, имунохематологията, клиничната лаборатория, клиничната микробиология, медицинската паразитология, общата и клиничната патология и образната диагностика не предоставят информацията по т. 2.2, 2.3, 2.4, 2.5 и 2.7.

II. Промоция на здравето

1. Запознаване с рисковите фактори за заболяванията в съответната медицинска специалност и възможностите за укрепване и подобряване на здравето, развитие на позитивни здравни характеристики и утвърждаване на положителни здравни навици и жизнени умения, в това число здравословно хранене, двигателна активност, режим на труд и почивка и други.

III. Профилактика на заболяванията

1. Извършване на профилактични прегледи в предвидените в наредбата по чл. 30, ал. 3 от Закона за здравето случаи след насочване от лекаря от първичната извънболнична медицинска помощ:

1.1. профилактични прегледи на деца (от специалист по педиатрия);

1.2. профилактични прегледи на бременни (от специалист по акушерство и гинекология);

1.3. специализирани профилактични прегледи на лица от групи с риск от развитие на заболяване, формирани от лекари от първичната извънболнична медицинска помощ, насочени от тях за профилактичен преглед;

1.4. планиране на профилактичните прегледи и уведомяване на подлежащите на профилактичен преглед лица за определеното време и място на профилактичния преглед чрез един или повече от следните начини – информационно табло, поставено на общодостъпно място в лечебното заведение, писмо, телефонен разговор, електронно съобщение и други;

1.5. дейности по национални здравни програми, финансирани чрез бюджета на Министерството на здравеопазването съобразно съответните програми.

IV. Диспансеризация

1. Диспансеризация на лица със заболявания съгласно наредбата по чл. 30, ал. 3 от Закона за здравето.

V. Диагностично-лечебна дейност – диагностика, лечение и рехабилитация на остри и изострени хронични заболявания, извън дейностите по диспансеризация, след насочване от лекар от първичната или специализираната извънболнична медицинска помощ:

A. Общомедицински дейности:

1. Първичен преглед в амбулаторни или домашни условия със снемане на анамнеза, общ и локален статус, оценка на здравословното състояние и на медицински проблем, определяне на диагностично-терапевтично поведение.

2. Вторични прегледи (в рамките на един и същ медицински проблем).

3. Оказване на медицинска помощ при спешни състояния и поддържане на жизнените функции на територията на лечебното заведение до пристигане на екип на център за спешна медицинска помощ или хоспитализация на пациента, в това число:

3.1. осигуряване на свободна проходимост на горните дихателни пътища (поставяне на въздуховод, трахеална пункция);

3.2. изкуствено дишане и непряк сърдечен масаж;

3.3. осигуряване на периферен венозен източник и инфузия на лекарствени продукти.

4. Манипулации:

4.1. инжекции – подкожни, мускулни и венозни;

4.2. осигуряване на продължителен периферен венозен достъп;

4.3. венозна пункция и вземане на кръв;

4.4. инсталиране на медикаменти през катетър (сонда), дренаж;

4.5. венозна инфузия;

4.6. въвеждане, промиване и смяна на уретрален катетър;

4.7. всички видове превръзки;

4.8. механична хемостаза и/или локално прилагане на хемостатични лекарства.

5. Други дейности, свързани с диагностика и лечение

5.1. Насочване за консултация и/или медико-диагностични изследвания:

5.1.1. Определяне на индикации.

5.1.2. Избор на специалист и/или вид медико-диагностично изследване, в това число:

5.1.2.1. разясняване целите на консултацията и/или изследванията;

5.1.2.2. анализ и интерпретация на резултати от изследвания и лечение;

5.1.2.3. при необходимост – обсъждане от насочващия лекар на състоянието на

пациента с лекаря от лечебно заведение за специализирана извънболнична помощ, осъществил консултацията и/или медико-диагностичното изследване.

5.2. Консултация от разстояние съобразно възможностите за комуникация:

5.2.1. във връзка с вече обсъждан медицински проблем;

5.2.2. във връзка с нов медицински проблем.

5.3. Насочване за хоспитализация:

5.3.1. Дейности по осигуряване на хоспитализацията:

5.3.1.1. подготовка на необходимата документация;

5.3.1.2. насочване на пациента за хоспитализация.

6. Дейност по медицинска експертиза в съответствие с Наредбата за медицинската експертиза и Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи:

6.1. издаване на първичен болничен лист;

6.2. издаване на вторичен болничен лист;

6.3. насочване за медицинска експертиза към лекарска консултативна комисия (ЛКК);

6.4. подготвяне на документи и насочване за представяне пред териториална експертна лекарска комисия (ТЕЛК) (приложения № 4 и № 5);

7. издаване на медицинска бележка на дете/ученик при отсъствие поради заболяване от детско/учебно заведение.

Б. Специализирани и високоспециализирани медицински дейности по медицински специалности:

АКУШЕРСТВО И ГИНЕКОЛОГИЯ

Специализирани медицински дейности, в т. ч. специализирани здравно-промотивни дейности:

1. Предоставяне на здравна информация за промоция на репродуктивното здраве, семейно планиране, преконцепционна консултация.

2. Промоция на кърменето.

3. Външно изследване на млечни жлези.

4. Обучение за самоизследване на млечни жлези.

5. Посткоитален тест.

6. Изследване на цервикален скор.

7. Антропометрия (мензурация).

8. Инфилтрационна аналгезия.

9. Поставяне на лекарства във влагалището.

10. Поставяне или екстракция на влагалищна тампонада.

11. Поставяне на вътрематочни противозачатъчни средства.

12. Неоперативно отстраняване на вътрематочни противозачатъчни средства.

13. Хименотомия или хименорафия.

14. Полипектомия.

15. Вземане на материал за микробиологично или цитологично изследване.

16. Отстраняване на чуждо тяло от влагалище.

17. Адхезиолиза на влагалище.

18. Пробна ексцизия на материал от влагалищна стена или шийка.

19. Абдоминална и трансвагинална ехография.

20. Експертиза за сексуално насилие.

21. Профилактични прегледи при жени с повишен риск от злокачествени заболявания на маточната шийка и млечните жлези.

Високоспециализирани медицински дейности:

1. Деструктивно лечение на доброкачествено изменение на маточната шийка, с изключение на химична каутеризация.
2. Колпоскопия без/с прицелна биопсия.
3. Аспирационна ендометриална биопсия.
4. Инцизия на млечна жлеза.
5. Ехография на млечна жлеза.
6. Абразио на цервикален канал.

АНЕСТЕЗИОЛОГИЯ И ИНТЕНЗИВНО ЛЕЧЕНИЕ

Високоспециализирани медицински дейности:

1. Снемане на анестезиологичен статус за планиране на оперативна интервенция с анестезия.
2. Локално обезболяване – проводна анестезия.
3. Тестуване за поносимост при прилагане на анестетици.
4. Венозна анестезия.
5. Паравертебрални блокади и блокади на отделни нерви.

НЕРВНИ БОЛЕСТИ, ДЕТСКА НЕВРОЛОГИЯ

Специализирани медицински дейности:

1. Снемане на анамнеза и неврологичен статус.
2. Обучение на болни с неврологични заболявания.
3. Оценка на потребностите от рехабилитация.

Високоспециализирани медицински дейности:

1. Доплерова сонография.
2. Електромиография (ЕМГ).
3. Електроенцефалография (ЕЕГ).
4. Евокирани потенциали.

ВЪТРЕШНИ БОЛЕСТИ

Специализирани медицински дейности:

1. Гастро-дуоденално сондиране.
2. Отчитане показателите на външно дишане.
3. Приготвяне на препарат за изследване на периферна кръв.
4. Електрокардиограма с многоканален ЕКГ апарат с разчитане.
5. Вземане на хрчка и назофарингеален секрет за микробиологично и цитологично изследване.
6. Ултразвуково изследване на вътрешни органи.
7. Профилактични прегледи на лица с повишен риск от заболявания на сърдечно-съдовата система.
8. Определяне стойността на кръвната захар с глюкомер.
9. Антропометрична оценка на затлъстяването.
10. Оценка на хемодинамични показатели.
11. Оценка за наличие на кръв, белтък, захар, билирубин, уробилиноген и РН в урината чрез тестленти.
12. Катетеризация на пикочен мехур.
13. Измерване на диуреза.

14. Анализ и интерпретация на резултати от изследвания.

ГАСТРОЕНТЕРОЛОГИЯ И ДЕТСКА ГАСТРОЕНТЕРОЛОГИЯ

Специализирани медицински дейности:

1. Гастро-дуоденално сондиране.
2. Промивка на гастростома и ентеростома.
3. Изследване с ултразвук на коремни органи.
4. Мануално изследване на ректум.
5. Ректороманоскопия.
6. Профилактични прегледи на лица с повишен риск от злокачествено новообразувание на ректосигмоидалната област.

Високоспециализирани медицински дейности:

1. Диагностична горна ендоскопия с/без биопсия.
2. Диагностична долна ендоскопия с/без биопсия.

Забележка. Високоспециализираните дейности се осъществяват с анестезия, освен в случаите на противопоказания за провеждане на такава или отказ на пациента!

ГРЪДНА ХИРУРГИЯ

Специализирани медицински дейности:

1. Консултация, интерпретация на резултатите, диагностика и лечение на пациенти с белодробни, медиастинални и плеврални заболявания.
2. Плеврална пункция.

ДЕТСКИ БОЛЕСТИ

Специализирани медицински дейности, в т. ч. специализирани здравнопромотивни дейности:

1. Промоция на кърменето.
2. Запознаване на родителите с принципите за водене на здравословен начин на живот от детето и с възможностите за целенасочено и активно влияние на фактори, действащи благоприятно върху детското здраве – рационално хранене, закалителни процедури, двигателен режим и др.
3. Наблюдение и оценка на физическото и нервно-психическото развитие на детето.
4. Поставяне на назогастрална сонда.
5. Ректално туширане.
6. Клизма на дете.
7. Вземане на материал за микробиологично изследване.
8. Снемане на неврологичен статус.
9. Електрокардиограма с 12 и повече отвеждания с разчитане.
10. Ултразвуково изследване на коремни органи.
11. Обучение на родителите за правилно отглеждане и грижи за деца с хронични заболявания.

Високоспециализирани медицински дейности:

1. Ехографско изследване на стави.
2. Трансфонтанелна ехография.

ЕНДОКРИНОЛОГИЯ И БОЛЕСТИ НА ОБМЯНАТА, ДЕТСКА ЕНДОКРИНОЛОГИЯ И БОЛЕСТИ НА ОБМЯНАТА

Специализирани медицински дейности:

1. Обучение на болен с ендокринно заболяване.
2. Интерпретация на клинично-лабораторни и диагностични функционални тестове на жлезите.

3. Преглед и комплексна оценка на болен с диабетно стъпало.
4. Клинично изследване на болен с диабетна невропатия.
5. Антропометрична оценка на затлъстяването.
6. Интерпретация на резултати от остеодензитометрия.
7. Определяне стойността на кръвната захар с глюкомер.
8. Профилактични прегледи на лица с повишен риск от захарен диабет.
9. Оценка на резултатите от проведената диспансеризация на диспансеризираните от тях лица със захарен диабет.

10. Ехографско изследване на щитовидна жлеза (в сила от 1 януари 2019 г.).

Високоспециализирани медицински дейности:

1. Остеодензитометрия и интерпретация при следните случаи:

- 1.1. болни с трансплантирани органи;
- 1.2. пациенти с хиперпаратиреоидизъм;
- 1.3. пациенти с хипогонадизъм.

2. Доплерова сонография на съдове на щитовидната жлеза.

3. Пункционна биопсия на щитовидна жлеза под ехографски контрол.

ИНФЕКЦИОЗНИ БОЛЕСТИ

Специализирани медицински дейности:

1. Профилактика на инфекциозни заболявания.

2. Диагностика на инфекциозните синдроми.

3. Вземане на биологичен материал за микробиологично изследване и интерпретация на резултата.

4. Вземане на биологичен материал и интерпретация на резултат от серологични и вирусологични изследвания.

5. Консултативна дейност по извършване и провеждане на имунизации извън имунизационния календар на Република България.

6. Консултация на лица, пребивавали в тропически райони.

КАРДИОЛОГИЯ, ДЕТСКА КАРДИОЛОГИЯ

Специализирани медицински дейности:

1. Електрокардиограма с разчитане.

2. Оценка на хемодинамични показатели.

3. Кардиоверсио и дефибрилация.

4. Плеврална пункция.

5. Профилактични прегледи на лица с повишен риск от сърдечно-съдови заболявания.

6. Оценка на резултатите от проведената диспансеризация на диспансеризираните от тях лица със сърдечно-съдови заболявания.

Високоспециализирани медицински дейности:

1. Сърдечно-съдов тест с натоварване.

2. Непрекъснат 24-часов електрокардиографски запис (ЕКГ Холтер мониториране).

3. Ехокардиография – базово/експертно ниво.

4. Доплерова сонография.

5. Непрекъснат 24-часов запис на артериално налягане (Холтер мониториране).

6. Фетална ехокардиография на рисков контингент за сърдечна патология на плода.

КЛИНИЧНА АЛЕРГОЛОГИЯ, ДЕТСКА КЛИНИЧНА АЛЕРГОЛОГИЯ

Специализирани медицински дейности:

1. Изследване на външно дишане и интерпретация на резултатите.

2. Бронходилататорен тест с бета-агонисти.

3. Обучение за лечение с инхалаторни медикаменти.
4. Обучение за изследване на върховия експираторен дебит (ВЕД) в домашни условия.
5. Тестуване преди провеждане на контрастни изследвания и отчитане на резултата.
6. Специфична хипосенсибилизация.
7. Консултация преди имунизации при алергично болни.
8. Обучение за самопомощ при анафилактична реакция.
9. Орален провокационен тест с храни.
10. Орален провокационен тест с медикаменти.
11. Определяне на диета.
12. Интерпретация на резултати от имунологични изследвания.

Високоспециализирани медицински дейности:

1. Кожно-алергично тестуване.
2. Назален провокационен тест с медиатори.
3. Бронхопровокационен тест с метахолин.
4. Индуциране на хрчка и нейната обработка.
5. Назален лаваж и обработка.

КЛИНИЧНА ТОКСИКОЛОГИЯ

Специализирани медицински дейности:

1. Депурация и тоалет на входна врата.
2. Вземане на материали за химико-токсикологично изследване.
3. Обща депурация.
4. Антидотна терапия.

КЛИНИЧНА ХЕМАТОЛОГИЯ И ДЕТСКА КЛИНИЧНА ХЕМАТОЛОГИЯ

Специализирани медицински дейности:

1. Разчитане на кръвна картина и диференциално броене.
2. Интерпретация на показателите на хемостаза.
3. Интерпретация на резултати: феритин, витамин В12 и фолиева киселина.
4. Оценка за наличие на кръв, белтък, захар, билирубин, уробилиноген в урината, чрез тестленти.
5. Интерпретация на вирусологични изследвания.
6. Интерпретация на резултатите от радиоизотопно изследване.
7. Интерпретация на резултати от изследвания за живот и секвестрация на еритроцити и тромбоцити.
8. Интерпретация на резултати от изследвания за клетъчен и хуморален имунитет.
9. Оцветяване на сидеробласти.
10. Интерпретация на резултати от проведения с флуцитометрия анализ на периферни кръвни клетки.

Високоспециализирани медицински дейности:

1. Вземане на материал чрез костно-мозъчна пункция за специализирани изследвания.
2. Интерпретация на резултат от изследване на кинетиката на радионуклидно маркирани тромбоцити.
3. Интерпретация на резултат от изследване на кинетиката на радионуклидно маркирани еритроцити – обем циркулираща кръв/кинетика на еритроцити.
4. Интерпретация на комплексно изследване на стандартен панел от морфологични, имунофенотипни, цитогенетични и молекулярни показатели за диагноза и определяне на група прогностичен риск при болен с левкемия.
5. Интерпретация на комплексно изследване на стандартен панел имунохистохимични,

имунохимични показатели, микроглобулин за диагноза и определяне на група прогностичен риск при пациент с лимфом.

КОЖНИ И ВЕНЕРИЧЕСКИ БОЛЕСТИ

Специализирани медицински дейности:

1. Локално обезболяване.
2. Абразии или кюретаж на нокът, нокътно легло, нокътна гънка без ексцизия.
3. Ензимна некректомия при кожни рани, инфекции, изгаряния – без ексцизии.
4. Изготвяне на натривка от кожа или друга покривна тъкан за микробиологично изследване.
5. Изготвяне на натривка от уретрален или простатен секрет и микроскопско изследване.
6. Бактериологична натривка на проба от женския генитален тракт.
7. Изготвяне на натривка от женския генитален тракт и микроскопско изследване.
8. Кюретиране на кожни лезии и химиотерапия.
9. Електрокоагулация на кожни придатъци.
10. Химическа деструкция на кожа.
11. Скарификационни или епикутанни тестове.
12. Отстраняване на хирургични шевове.

Високоспециализирани медицински дейности:

1. Криотерапия и/или лазертерапия на доброкачествени кожни тумори.

МЕДИЦИНСКА ПАРАЗИТОЛОГИЯ

Специализирани медицински дейности:

1. Вземане на биологични материали за паразитологично изследване.
2. Консултация, интерпретация на резултати от медико-диагностични изследвания за паразитози, диагностика и съставяне на план за лечение на пациенти с паразитни заболявания.
3. Интерпретация на резултати от изследване на нативен препарат за паразити.

НЕВРОХИРУРГИЯ

Специализирани медицински дейности:

1. Консултация, интерпретация на резултатите, диагностика и съставяне на план за лечение на пациенти с неврохирургични заболявания.

2. Диагностично-терапевтична лумбална пункция.

НЕФРОЛОГИЯ И ДЕТСКА НЕФРОЛОГИЯ

Специализирани медицински дейности:

1. Обучение на болни с хронична бъбречна недостатъчност.
2. Ултразвукова диагностика на органите на отделителната система.
3. Катетеризация на пикочен мехур.
4. Концентрационна проба на Фолхард и Разбойников.
5. Изчисляване на креатининов клирънс.
6. Измерване на диуреза.
7. Анализ и интерпретация на радиоизотопни клирънси, изотопна нефрограма и нефросцинтиграфия.
8. Анализ и интерпретация на резултатите от венозна пиелография.
9. Анализ и интерпретация на резултатите от ретроградна пиелография.
10. Проследяване ефекта от имunosупресивна терапия.
11. Подготовка и насочване за хемодиализно лечение и бъбречна трансплантация.
12. Анализ и интерпретация на резултати от изследвания.

Високоспециализирани медицински дейности:

1. Доплерово ултразвуково изследване на бъбречни съдове.

МЕДИЦИНСКА ОНКОЛОГИЯ

Специализирани медицински дейности:

1. Консултация, преглед и интерпретация на резултати от изследвания на пациенти, които не подлежат на амбулаторно наблюдение/диспансеризация, съгласно наредбата по чл. 30, ал. 3 от Закона за здравето.
2. Симптоматично лечение на пациенти, нуждаещи се от палиативни грижи в домашни условия.

ОРТОПЕДИЯ И ТРАВМАТОЛОГИЯ

Специализирани медицински дейности:

1. Иммобилизация на крайници.
2. Закрито наместване на фрактури.
3. Отстраняване на шини и гипсови превръзки.
4. Превръзки.
5. Снемане на хирургични конци.
6. Репозиция при луксация на става.
7. Хирургична обработка на рана.

Високоспециализирани медицински дейности:

1. Ехографско изследване на стави при деца.
2. Вагинотомия.
3. Инцизия и дренаж на палмарно или тенарно пространство.
4. Диагностична и терапевтична пункция на стави.

ОЧНИ БОЛЕСТИ

Специализирани медицински дейности:

1. Локално обезболяване.
2. Изследване на зрителна острота.
3. Изследване на зенични реакции.
4. Изследване на рефракция с предписване на очила.
5. Изследване на заден очен сегмент.
6. Офталмоскопия.
7. Тонометрия.
8. Екзофталмометрия.
9. Изследване на зрително поле – периметрия или кампиметрия.
10. Изследване на цветно зрение с цветни таблици.
11. Изследване на адаптацията.
12. Изследване на акомодацията.
13. Изследване с триогледални стъкла.
14. Изследване на преден очен сегмент – био-микроскопия.
15. Гониоскопия.
16. Изследване на централно зрително поле по Амслер.
17. Офталмометрия по Жавал или авторефрактометрия.
18. Скиаскопия.
19. Поставяне, сваляне на очна протеза.
20. Промивка на конюнктивален сак.
21. Сондиране на каналикули и промиване на слъзни пътища.

22. Цветни проби за слъзни пътища.
23. Проба на Ширмер.
24. Проба на Зайдел.
25. Отстраняване на хирургични шевове.
26. Отстраняване на чуждо тяло от роговица и конюнктива.
27. Терапевтична субконюнктивална парабулбарна и ретробулбарна инжекция.

Високоспециализирани медицински дейности:

1. Лазертерапия на очни заболявания.
2. Флуоресцентна ангиография на съдове на окото.

ПНЕВМОЛОГИЯ И ФТИЗИАТРИЯ, ДЕТСКА ПНЕВМОЛОГИЯ И ФТИЗИАТРИЯ

Специализирани медицински дейности:

1. Вземане на материал за микробиологично изследване.
2. Определяне на витален белодробен капацитет и форсиран експираторен обем за една

минута.

3. Спирометрия.

4. Туберкулинова проба на Манту.

ПСИХИАТРИЯ, ДЕТСКА ПСИХИАТРИЯ

Специализирани медицински дейности:

1. Изследване на психичен статус.
2. Интервю за функциониране в семейството.
3. Психиатрична експертна оценка.
4. Оценка на суициден риск.
5. Оценка на риск от опасност за болния/околните.
6. Оценка за задължително лечение.
7. Интервю с близки на болния.
8. Назначаване и проследяване на ефекта от медикаментозното лечение.
9. Сесия за психосоциална рехабилитация.
10. Сесия при сексуална дисфункция.
11. Терапевтична сесия с деца и юноши.
12. Друга специализирана психиатрична интервенция.
13. Консултация на родител, емоционално свързани лица или попечител.
14. Сесия с родител и дете за започване на лечение.
15. Оценка за развитие и психични функции на дете.
16. Оценка при малтретиране на дете.
17. Сесия с родители при дефицитни състояния с оглед насочване към рехабилитационни служби.

18. Тест за интелигентност.

19. Тест за познавателни и други психични функции.

20. Оценка на психологична експертиза.

21. Психиатрична експертиза.

22. Откриване и наблюдение на лица със зависимости.

23. Включване на пациент на амбулаторно наблюдение/диспансеризация, определяне на периода на диспансерното наблюдение и преценка веднъж годишно на необходимостта от продължаване на диспансерното наблюдение на пациента, съгласно съгласно наредбата по чл. 30, ал. 3 от Закона за здравето.

Високоспециализирани медицински дейности:

1. Сесия за кризисна интервенция.

РЕВМАТОЛОГИЯ, ДЕТСКА РЕВМАТОЛОГИЯ

Специализирани медицински дейности:

1. Функционална оценка на опорно-двигателния апарат.
2. Микроскопско изследване на синовиална течност.
3. Директно микроскопско изследване на синовиална течност за бактерии.

СЪДОВА ХИРУРГИЯ, АНГИОЛОГИЯ

Специализирани медицински дейности:

1. Консултация, интерпретация на специализирани параклинични, апаратни и инструментални изследвания.

2. Венозно приложение на склерозиращи агенти.

Високоспециализирани медицински дейности:

1. Доплерова сонография на периферни съдове.
2. Лигатура на вена при подкожни варикозни образувания и ексцизия на варикозни възли.

УШНО-НОСНО-ГЪРЛЕНИ БОЛЕСТИ

Специализирани медицински дейности:

1. Риноскопия.
  2. Локално лечение при епистаксис.
  3. Отстраняване на назална тампонада.
  4. Отстраняване на чуждо тяло от носа.
  5. Скопия на нос, фаринкс, епифаринкс и хипофаринкс.
  6. Индиректна ларингоскопия.
  7. Отоскопия.
  8. Клиничен тест за слух (без аудиометрия).
  9. Промивка на външен слухов канал.
  10. Отстраняване на чуждо тяло от външен слухов проход.
  11. Шев при разкъсвания на външно ухо.
  12. Инцизия в областта на външен слухов проход.
  13. Парацентеза на тъпанчевата мембрана.
  14. Смяна на трахеостомна канюла.
  15. Вземане на биопсичен материал от външно ухо.
  16. Инцизия на носа при възпалителни процеси.
  17. Проби за проходимост на Евстахиева тръба.
  18. Изследвания за вестибуларна симптоматика чрез тестване.
- Високоспециализирани медицински дейности:
1. Ларингостробоскопия и ларингостробография.
  2. Фонетография.
  3. Фониатрична консултация с последваща гласова рехабилитация (комплекс дихателни, фониаторни и резонаторни упражнения).
  4. Пункция и аспирация на максиларен синус.
  5. Вземане на биопсичен материал от нос.
  6. Инцизия на тонзиларни и перитонзиларни абсцеси.
  7. Назален провокационен тест с алергени.
  8. Отстраняване на полипи от носната кухина.

УРОЛОГИЯ

Специализирани медицински дейности:

1. Смяна на нефростома.

2. Инстилация на медикаменти в пикочен мехур.
3. Вземане на простатен секрет и диагностично туширане.
4. Смяна на цистостомна тръба.
5. Промивка на цистостома.
6. Промивка на нефростома и пиелостома.
7. Смяна на уретеростома и на уретерален катетър.
8. Дилатация на препуциума.
9. Шев при повърхностни разкъсвания в областта на гениталиите.
10. Поставяне на медицинско изделие за дрениране на пикочен мехур.
11. Отстраняване на чуждо тяло от областта на мъжки гениталии без инцизия.
12. Ексцизионна обработка на рана, до ниво кожа и подкожие.
13. Бактериологична посявка от раневи секрет.
14. Диагностичен ултразвук на пикочо-половата система.
15. Отстраняване на чуждо тяло от уретра без инцизия.
16. Репониране на парафимоза.
17. Френулумтомия и дорзумсцизия.
18. Циркумсцизия.
19. Дилатация на уретра.
20. Профилактични прегледи при лица с повишен риск от злокачествено новообразувание на простатата.

Високоспециализирани медицински дейности:

1. Уретроцистоскопия (диагностична).
2. Вземане на биопсичен материал от уретра, пикочен мехур, пенис и простата.
3. Уретротомия при стриктура.

ФИЗИКАЛНА И РЕХАБИЛИТАЦИОННА МЕДИЦИНА

Специализирани медицински дейности:

1. Пасивни упражнения.
2. Позиционна терапия.
3. Масаж – общи техники.
4. Масаж – специализирани техники.
5. Механотерапия.
6. Дихателна гимнастика.
7. Перкуторен дренаж на бял дроб при деца.
8. Аналитична лечебна физкултура.
9. Лечебна физкултура с уреди.
10. Обучение за ползване на протези.
11. Трудотерапия и обучение в дейности от ежедневиия живот.
12. Лечение с нискочестотни токове.
13. Електростимулация.
14. Лечение със средночестотни токове.
15. Лечение с високочестотни токове.
16. Лечение с нискочестотно магнитно поле.
17. Лечение с инфрачервени и видими лъчи.
18. Лечение с ултравиолетови лъчи.
19. Лечение с ултразвук.
20. Криотерапия.
21. Парафинотерапия.

22. Инхалационна терапия.

23. Антропометрия (соматоскопия, сантиметрия, ъглометрия, плантография, динамометрия, определяне на телесна маса).

24. Клинично функционално изследване (мускулно тестване, обем на движение, равновесие/координация, сърчност).

25. Локомоторен анализ (анализ на походката).

26. Анализ на дейностите от ежедневиия живот.

27. Определяне на рехабилитационен потенциал.

Високоспециализирани медицински дейности:

1. Специализирани кинезитерапевтични методи, приложими при детска церебрална парализа.

2. Лазертерапия при ставни заболявания и трудно зарастващи рани.

3. Екстензионна терапия.

4. Постизометрична релаксация.

ХИРУРГИЯ, ДЕТСКА ХИРУРГИЯ

Специализирани медицински дейности:

1. Мануално изследване на ректум.

2. Натривка от рана и превръзка за микробиологично изследване.

3. Иммобилизация.

4. Поставяне на шийна яка.

5. Инцизия и шев на меки тъкани.

6. Поставяне, промивка и смяна на раневи дренаж.

7. Диагностика и обработка на фистули.

8. Промивка на гастростома и ентеростома.

9. Мануална репозиция при ректален пролапс.

10. Инцизия и ексцизия на повърхностно разположени процеси и туморни образувания на коремна и гърдна стена.

11. Вторичен шев при гранулираща коремна рана.

12. Аноскопия.

13. Репозиция на хемороиди.

14. Инцизия на подкожен панарициум или паронихия.

15. Инцизия, ексцизия и шев при повърхностно разположени процеси в областта на главата и гърба.

16. Отстраняване на нокът, нокътно легло и нокътна гънка.

17. Профилактични прегледи при лица с повишен риск от злокачествени заболявания на ректосигмоидната област, млечна жлеза.

Високоспециализирани медицински дейности:

1. Вземане на биопсичен материал (гърда и лимфен възел).

2. Инцизия на гърдна жлеза.

КЛИНИЧНА ИМУНОЛОГИЯ

Специализирани медицински дейности:

1. назначаване и интерпретиране на лабораторни и специализирани имунологични изследвания на пациенти, които не подлежат на амбулаторно наблюдение/диспансеризация, съгласно наредбата по чл. 30, ал. 3 от Закона за здравето;

2. назначаване, започване и контролиране на специфична имунотерапия на пациенти,

които не подлежат на амбулаторно наблюдение/диспансеризация, съгласно наредбата по чл. 30, ал. 3 от Закона за здравето

В. Специализирани и високоспециализирани медико-диагностични изследвания по медицински специалности:

ВИРУСОЛОГИЯ

Специализирани изследвания:

1. Серологично изследване за HIV 1/2 антитела.
2. Серологично изследване на антитела за рубеола при бременни (IgM и IgG).
3. Серологично изследване на IgM антитела за морбили при бременни.
4. Серологично изследване на IgM антитела срещу хепатитен А вирус.
5. Серологично изследване на HBsAg на хепатитен В вирус.
6. Серологично изследване на anti-HBcIgM антитела и HBeAg на хепатитен В вирус.
7. Серологично изследване на антитела срещу хепатитен С вирус.

КЛИНИЧНА ИМУНОЛОГИЯ

Специализирани изследвания:

1. Определяне на криоглобулини.
2. Определяне на общи имуноглобулини Ig M.
3. Определяне на общи имуноглобулини Ig G.
4. Определяне на общи имуноглобулини Ig A.
5. Определяне на C3 компонент на комплемента.
6. Определяне на C4 компонент на комплемента.
7. Изследване на С-реактивен протеин.
8. Изследване на ревматоиден фактор.

Високоспециализирани изследвания:

1. Определяне на общи Ig E.
2. Определяне на антинуклеарни антитела в серум.
3. Флуоцитометрично имунофенотипизиране на левкоцити – стандартен панел.
4. Флуоцитометрично определяне на фагоцитозата.
5. Определяне на оксидативния взрив на периферни неутрофили и моноцити с

Нитроблау тетразолов тест.

6. Хормони – fT4, TSH.
7. Определяне на Anti-TPO.

ИМУНОХЕМАТОЛОГИЯ

Специализирани изследвания:

1. Определяне на кръвни групи от системата АВ0 и Rh (D) антиген от системата Rhesus по кръстосан метод (с тест-реагенти анти-А, анти-В, анти-АВ, анти-D и тест-еритроцити А1, А2, В и 0).

2. Определяне на подгрупите на А антигена (А1 и А2) с тест-реагенти с анти-А и анти-Н.

3. Определяне на слаб D антиген (Du) по индиректен тест на Coombs.

4. Изследване за автоеритроантитела при фиксирани антитела върху еритроцитите – чрез директен антиглобулинов (Coombs) тест с поливалентен антиглобулинов серум, при свободни антитела в серума – чрез аглутинационен или ензимен метод.

5. Изследване за алоеритроантитела чрез аглутинационен или ензимен метод или индиректен антиглобулинов (Coombs) тест с поливалентен антиглобулинов серум.

6. Определяне на Rh фенотип (CcDEe) и Kell антиген с моноспецифични тест-реагенти.

Високоспециализирани изследвания:

1. Определяне на имуноглобулиновата характеристика на еритроантителата (диференциран директен тест на Coombs) с моноспецифични антиимуноглобулинови тест-реагенти с анти-IgG и анти-комплементарен (C') тест-реагент.

2. Определяне специфичността и титъра на еритроантителата чрез аглутинационен, ензимен или антиглобулинов (Coombs) метод.

3. Определяне титъра на имунните анти-А и анти-В антитела от клас IgG след обработка на серума с 2-меркаптоетанол чрез аглутинационен, ензимен или антиглобулинов (Coombs) метод.

КЛИНИЧНА ЛАБОРАТОРИЯ

Специализирани изследвания:

1. Хематологични и цитологични изследвания:

1.1. кръвна картина – поне осем от посочените показатели или повече: хемоглобин, еритроцити, левкоцити, хематокрит, тромбоцити, MCV, MCH, MCHC;

1.2. диференциално броене на левкоцити – визуално микроскопско или автоматично апаратно изследване и морфология на еритроцити;

1.3. скорост на утаяване на еритроцитите.

2. Кръв съсирване и фибринолиза:

2.1. време на кръвене;

2.2. протромбиново време;

2.3. активирано парциално тромбoplastиново време (APTT);

2.4. фибриноген.

3. Изследване на урина – основна програма:

3.1. химично изследване на урина (рН, белтък, билирубин, уробилиноген, глюкоза, кетони, относително тегло, нитрити, левкоцити, кръв);

3.2. седимент – ориентировъчно изследване.

4. Изследване на изпражнения:

4.1. окултни кръвоизливи.

5. Клинично-химични изследвания:

5.1. субстрати – Глюкоза, Креатинин, Урея, Билирубин – общ, Билирубин – директен, Общ белтък, Албумин, CRP, Холестерол, LDL-холестерол, HDL-холестерол, Триглицериди, Гликиран хемоглобин, Пикочна киселина, Кръвнотехарен профил;

5.2. ензими – АСАТ, АЛАТ, Креатинкиназа (КК), ГГТ, Алкална фосфатаза (АФ), Алфа-амилаза, Липаза;

5.3. електролити и олигоементи – Натрий, Калий, Калций, Фосфати, Желязо, ЖСК.

Високоспециализирани изследвания:

1. Хормони – fT4; TSH, LH, FSH, Prolactin, Estradiol, Testosteron, Progesteron, Антитела срещу Тиреоидната пероксидаза – Anti-TPO.

2. Туморни маркери – PSA, СА-15-3, СА-19-9, СА-125, СЕА, алфа-фетопротейн, Бета-хорионгонадотропин.

3. Маркер за костно разграждане за диагностика на остеопороза.

4. Лекарствена концентрация – Карбамазепин, Валпроева киселина, Фенитоин, Дигоксин.

5. Изследване на урина – Микроалбуминурия.

6. Субстрати – Общи имуноглобулини IgM, IgG, IgA, С 3 и С 4 компонент на комплемента, Криоглобулини, антистрептолизин титър (AST) (ревматизъм и други бета-стрептококови инфекции) и изследване на ревма фактор (RF).

КЛИНИЧНА МИКРОБИОЛОГИЯ

Специализирани изследвания:

1. Микробиологично изследване на фекална маса и материал от ректум – препарат по Грам и изследване на *Salmonella*, *Shigella*, *E. coli*, *Candida*, *Staphylococcus aureus*.
2. Микробиологично изследване на урина за урокултура за *E. coli*, *Proteus*, *Providencia*, *Klebsiella*, *Enterobacter*, *Serratia* и други *Enterobacteriaceae*, *Enterococcus*, Грам(-) неферментативни бактерии (*Pseudomonas*, *Acinetobacter* и др.), *Staphylococcus* (*S. aureus*, *S. saprophyticus*).
3. Материал от мъжка/женска генитална система – директна микроскопия/препарат по Грам, култивиране и доказване на *N. gonorrhoeae*, *Streptococcus beta-haemolyticus*, *Staphylococcus*, *Enterobacteriaceae* и други Грам(-) бактерии, Гъбички (*C. albicans*) и др.
4. Микробиологично изследване на ранев материал и гной – препарат по Грам и доказване на *Staphylococcus* (*S. aureus*), *Streptococcus beta-haemolyticus* (gr. A), *Enterobacteriaceae* и др. Грам(-) бактерии, *Corynebacterium*, Гъбички (*C. albicans*) и др.
5. Микробиологично изследване на гърлен, носен или назо-фарингиален секрет – изолиране и интерпретация на *Streptococcus beta-haemolyticus* gr.A, *Staphylococcus* (*S. aureus*), *Neisseria* (*N. meningitidis*), *Haemophilus* (*H. influenzae*), Гъбички (*C. albicans*), *Corynebacterium* и др.
6. Микробиологично изследване на храчка – препарат по Грам, изолиране на *Streptococcus pneumoniae*, *Streptococcus beta-haemolyticus* gr.A, *Staphylococcus* (*S. aureus*), *Branhamella*, *Haemophilus*, *Enterobacteriaceae* и др. Грам(-) бактерии, Гъбички (*C. albicans* и др.) и др.; препарат по Цил-Нилсен за *Mycobacterium*.
7. Серологично изследване за първичен и латентен сифилис (RPR или ELISA или VDRL или TRHA или FTA-ABs).
8. Антибиограма с 6 антибиотични диска по EUCAST.
9. Антистрептолизин титър (AST) (за бета-стрептококови инфекции и постстрептококови усложнения – ревматизъм и гломерулонефрит).
10. Диагностично изследване за ревматоиден артрит
11. Диагностично изследване за инфекциозна мононуклеоза.
12. Диагностично изследване за *Chlamydia trachomatis*.

МЕДИЦИНСКА ПАРАЗИТОЛОГИЯ

Специализирани изследвания:

1. Микроскопско изследване за паразити, вкл. *Trichomonas vaginalis*.
2. Серологично изследване за токсоплазма.
3. Серологично изследване за ехинококоза.
4. Серологично изследване за трихинелоза.

ОБЩА И КЛИНИЧНА ПАТОЛОГИЯ

Специализирани изследвания:

Цитологично изследване на две проби от:

1. цитонамазка от храчка;
2. седимент от урина;
3. секрет от млечна жлеза;
4. секрет от външна фистула;
5. секрет от рана (вкл. оперативна);
6. лаважна течност от пикочен мехур, уретери, пиелон;
7. цитонамазка от женски полови органи;
8. цитонамазка от устна кухина;

9. цитонамазка от очни лезии;
10. материал от кожни лезии;
11. синовиална течност.

Високоспециализирани изследвания:

Хистобиопсично изследване на две проби от:

1. лимфен възел;
2. млечна жлеза;
3. простата;
4. щитовидна жлеза;
5. слюнчена жлеза;
6. коремен орган;
7. бял дроб, ларинкс и трахея;
8. медиастинум;
9. туморни формации в коремната кухина;
10. полов орган;
11. устна кухина, фаринкс и хранопровод;
12. кожа и кожни лезии;
13. мускул;
14. подкожен тумор;
15. щитовидна жлеза;
16. органи на пикочната система;
17. око и очни лезии;
18. става;
19. външно ухо;
20. нос;
21. костен мозък.

ОБРАЗНА ДИАГНОСТИКА

Специализирани изследвания:

1. Рентгенологични изследвания група 1:
  - 1.1. рентгенография на зъби с определен центраж (секторна рентгенография).
2. Рентгенологични изследвания група 2:
  - 2.1. рентгенография на челюстите в специални проекции;
  - 2.2. рентгенография на лицеви кости;
  - 2.3. рентгенография на околоносни синуси;
  - 2.4. специални центражи на черепа;
  - 2.5. рентгенография на стернум;
  - 2.6. рентгенография на ребра;
  - 2.7. рентгеноскопия на бял дроб;
  - 2.8. рентгенография на крайници;
  - 2.9. рентгенография на длан и пръсти;
  - 2.10. рентгенография на стерноклавикуларна става;
  - 2.11. рентгенография на сакроилиачна става;
  - 2.12. рентгенография на тазобедрена става;
  - 2.13. рентгенография на бедрена кост;
  - 2.14. рентгенография на колянна става;
  - 2.15. рентгенография на подбедрица;
  - 2.16. рентгенография на глезенна става;

- 2.17. рентгенография на стъпало и пръсти;
- 2.18. рентгенография на клавикула;
- 2.19. рентгенография на акромиоклавикуларна става;
- 2.20. рентгенография на скапула;
- 2.21. рентгенография на раменна става;
- 2.22. рентгенография на хумерус;
- 2.23. рентгенография на лакетна става;
- 2.24. рентгенография на антебрахиум;
- 2.25. рентгенография на гривнена става.
3. Рентгенологични изследвания група 3:
  - 3.1. рентгенография на череп;
  - 3.2. рентгенография на гръбначни прешлени;
  - 3.3. рентгенография на гръден кош и бял дроб;
  - 3.4. обзорна рентгенография на сърце и медиастиnum;
  - 3.5. обзорна рентгенография на корем;
  - 3.6. рентгенография на таз.
4. Рентгенологични изследвания група 4:
  - 4.1. томография на гръден кош и бял дроб;
  - 4.2. иригография;
  - 4.3. рентгеново изследване на хранопровод, стомах;
  - 4.4. рентгеново изследване на тънки черва;
  - 4.5. интерпретация на образни изследвания.
5. Други образни изследвания:
  - 5.1. ехографска диагностика на коремни и ретроперитонеални органи.

Високоспециализирани диагностични изследвания:

1. Хистеросалпингография.
2. Интравенозна холангиография.
3. Венозна урография.
4. Мамография на двете млечни жлези.
5. Ядрено-магнитен резонанс.
6. Компютърна аксиална или спирална томография.
7. Обзорна (панорамна) рентгенография на зъби (Ортопантомография).
8. Ехография на млечна жлеза.

Забележка. Всички образни изследвания включват разчитане и писмена интерпретация от специалист по образна диагностика.